

VOLINIKUKANDIDAADI KÜSIMUSTIK**Raffaele FITTO****Ühtekuuluvuspoliitika ja reformide eest vastutav juhtiv asepresident****1. Üldine pädevus, pühendumine Euroopale ja isiklik sõltumatus**

Millised Teie oskused ja kogemused on eriti olulised volinikuks saamisel ja Euroopa üldiste huvide eest seismisel, pidades eelkõige silmas Teie tulevast vastutusvaldkonda? Kuidas kavatsete aidata komisjoni poliitilisi suuniseid täita? Kuidas plaanite arvestada soolist aspekti ja lisada soolise perspektiivi kõigisse oma vastutusala poliitikavaldkondadesse? Kuidas kavatsete võtta oma tegevuses arvesse noorte vajadusi?

Kuidas saate Euroopa Parlamenti veenda oma sõltumatuses ja mil moel tagate, et Teie eelnev, praegune või tulevane tegevus ei sea kahtluse alla tööülesannete täitmist komisjonis?

Kuna kasvasin üles ajal, mil Euroopa oli sügavalt lõhestatud, põhines minu haridus austusel Euroopa aluslepingutes sätestatud väärtuste ja põhimõtete vastu: vabadus, demokraatia, õigusriik, pluralism, võrdsus, inimväärikuse austamine, kodanikuõiguste kaitse ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.

Alustasin oma poliitilist karjääri erakonnas, mille väärtusi ma jagasin, sealhulgas selle euroopalikku suunitlust: erakonnas „Democrazia Cristiana“. Oma karjääri jooksul olen töötanud eri tasanditel. Kohalikul tasandil sain pärast seda, kui mind valiti kõigepealt 1990. aastal Apuulia piirkondliku volikogu liikmeks, 2000. aastal piirkonna presidendiks. Lisaks sellele, et olen korduvalt töötanud Itaalia parlamendi liikmena, olen olnud regionaal- ja autonoomiaminister (2008), ühtekuuluvusminister (2010) ning alates 2022. aastast Euroopa asjade, lõunasuuna, ühtekuuluvuspoliitika ning riikliku taaste- ja vastupidavuskava minister. Euroopa tasandil valiti mind esimest korda Euroopa Parlamendi liikmeks 1999. aastal ning seejärel 2014. ja 2019. aastal. Aastatel 2000–2005 olin Regioonide Komitee liige, kus töötasin aastatel 2002–2004 territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komitee esimehena.

Olen alati olnud Euroopa projekti ning selle aluseks olevate õigusriigi aluspõhimõtete ja -väärtuste kindel toetaja. Laastavast vennatapusõjast väljunud maailmajaos pakkus Euroopa integratsioon enneolematut teed edasi ning see on koos Euroopa-Atlandi liiduga olnud peamine vahend, millega tagada eurooplastele rahu, heaolu, jõukus ja julgeolek. Venemaa jõhker agressioon Ukraina vastu ja konflikt Lähis-Idas näitavad, et seda ei tohiks pidada enesestmõistetavaks. Ühtsus ja otsusekindlus on meie parimad vahendid nende saavutuste ja nende aluseks olevate väärtuste kaitsmiseks.

Oma mitmesugustes rollides olen saanud vahetuid teadmisi ning kogunud ühtekuuluvus- ja regionaalarengupoliitikat erinevatest vaatenurkadest, nii piirkondliku presidendi kui ka ministrina, ja osalenud seega ka asjaomase nõukogu koosseisu liikmena. Euroopa Parlamendi liikmena olen kuulunud regionaalarengukomisjoni ning jälginud ühtekuuluvuspoliitikat Regioonide Komitee liikmena.

Ühtekuuluvuspoliitika on Euroopa projekti tugisammas. Minu ametisse nimetamise kirjas märkis ametisseastuv president von der Leyen, et Euroopa ühtekuuluvus tähendab Euroopa lähendamist kodanikele ja eurooplaste lähendamist üksteisele. Olen sellega nõus ja kui mind ametisse kinnitatakse, pühendun täielikult selle eesmärgi nimel töötamisele.

Järgmise viie aasta jooksul seisab Euroopa Liit silmitsi märkimisväärsete väljakutsetega, nagu rohe- ja digipöörde, julgeolek keerulises geopoliitilises kontekstis, konkurentsivõime suurendamine kiiresti arenevas maailmamajanduses, meie sotsiaalse mudeli ja demokraatia kaitsmine ning tulevaseks laienemiseks valmistumine. Selles raamistikus peaks ühtekuuluvuspoliitika aitama saavutada Euroopa Liidu eesmäärke, mis on esitatud ametisseastuva presidendi von der Leyeni poliitilistes suunistes. Sellega seoses on oluline tagada piisavad vahendid ja teha koostööd, et saavutada kindel eelarve.

Minu kogemus ministrina, kes vastutab Itaalia riikliku taaste- ja vastupidavuskava rakendamise eest, mis on suurim Euroopas, on võimaldanud mul vahetult näha märkimisväärseid võimalusi, mida taasterahastu „NextGenerationEU“ Euroopa Liidu jaoks pakub, ning selle olulise ja ajaloolise ühisprojekti probleeme ja tundlikke aspekte.

Kui mind ametisse kinnitatakse, kavatsen seda kogemust kasutada, tehes koostööd majanduse ja tootlikkuse volinikuga, et vastavalt oma missioonikirjale viia lõpule liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavades sätestatud kokkulepitud reformid ja investeeringud 2026. aasta kulude tähtjaks.

Olen oma karjääri jooksul tegelnud erinevatel tasanditel paljude Euroopa poliitikavaldkondadega ja mõistnud nende väljatöötamise ja rakendamise koordineerimise tähtsust. Kui mind ametisse kinnitatakse, kohustun tegema juhtiva asepresidendina koostööd põllumajanduse ja toidu, kestliku liikuvuse ja turismi, kalanduse ja sinise majanduse eest vastutavate kolleegide ning ka teistega, et need poliitikavaldkonnad oleksid integreeritud ja toimiksid sünergias, et aidata kaasa Euroopa Liidu ja selle kodanike heolule.

Minu pühendumine soolisele võrdõiguslikkusele on täielik, sest usun, et tähelepanu soolisele võrdõiguslikkusele ei ole üksnes kohustus, vaid oluline võimalus iga ühiskonna toimimiseks. Seepärast luban edendada sooliselt tasakaalustatud juhtimist, alustades oma kabinetist, olles kindel, et see toob kaasa tõhusama struktuuri, mis suudab arvesse võtta optimaalseks otsustusprotsessiks vajalikke erinevaid tundlikke teemasid. Töötan selle nimel, et tagada sooline võrdõiguslikkus ühtekuuluvuspoliitikas ja kõigis teistes minu portfelli kuuluvates valdkondades.

Olen alati julgustanud noori ja neisse investerinud, kuna nemad muudavad ühiskonna tervemaks, uuenduslikumaks ja dünaamilisemaks. Koosõlas ametisseastuva presidendi von der Leyeni poliitiliste prioriteetidega pühendun sellele, et noorte vaatenurkade integreerimine poliitika kujundamisse oleks minu portfelli prioriteet. Noortedialogid on suurepärane võimalus kuulata noorte vajadusi ja seisukohti. Seetõttu ootan huviga esimese dialoogi pidamist oma ametiaja esimese 100 päeva jooksul.

Olen alati tegutsenud eranditult avalikes huvides. Kui mind juhtiva asepresidendina ametisse kinnitatakse, täidan oma ülesandeid üksnes Euroopa huvides, austades täielikult aluslepingute mõtet ja sätteid, eelkõige Euroopa Liidu lepingu artikli 17 lõikes 3 kindlaks määratud kohustusi. Sõltumatus on alati iseloomustanud minu isiklikku ja poliitilist tegevust ning komisjoni liikmena ei taotle ega võta ma vastu juhiseid üheltki liikmesriigilt, teiselt institutsioonilt ega muult organilt. Samuti järgin täielikult Euroopa Komisjoni liikmete käitumisjuhendit ja selle sätteid huvide konflikti kohta. Kohustun oma huvide deklaratsiooni vajaduse korral viivitamata ajakohastama.

2. Vastutusala juhtimine ning koostöö Euroopa Parlamendiga

Kas lubate, et hoiate parlamenti nii enda kui ka oma vastutusala allüksuste tegevusega piisavalt kursis? Millistes aspektides peate end parlamendi ees vastutavaks?

Milliseid konkreetseid kohustusi olete valmis võtma suhtluses parlamendiga, seoses kohtumistega parlamendikomisjonides ja osalemisega täiskogul, oma tegevuse läbipaistvuse, koostöö ning parlamendi seisukohtadele ja seadusandlike algatuste taotlustele tulemusliku reageerimisega? Kas olete valmis edastama parlamendile õigeaegselt teavet ja dokumente kavandatavate algatuste või käimasolevate menetluste kohta nõukoguga võrdsel alustel?

Kui mind juhtiva asepresidendina ametisse kinnitatakse, kohustun esitama põhjalikku ja üksikasjalikku teavet oma vastutusalas olevate meetmete kohta.

Euroopa Parlament ja komisjon teevad oma ajaloolisi institutsioonilisi suhteid silmas pidades tihedat koostööd, kuna mõlemad on integratsioonisoovi ja Euroopa vaimu tõlgendajad. Ma ei kavatse sellest visioonist kõrvale kalduda.

Seetõttu pean oluliseks tagada läbipaistvus ja aruandekohustus Euroopa Parlamendi ees. Olles olnud Euroopa Parlamendi liige üle kümne aasta ning töötanud Euroopa asjade, lõunasuuna, ühtekuuluvuspoliitika ning riikliku taaste- ja vastupidavuskava ministrina, pean väga oluliseks tagada parlamendi piisav kaasamine, et demokraatlik õigusloomeprotsess toimiks edukalt.

Minu arvates ei tohiks aruandekohustus parlamendi ees piirduda ainult otsuseid puudutava aruandlusega, vaid see eeldab ka pidevat ja viljakat dialoogi, mis on hea valitsemistava alus. Oluline on algatada need dialoogid kohe alguses.

Pea parlamenti ja nõukogu kaasseadusandjatena võrdselt oluliseks ning tagan, et see põhimõte kajastuks ka minu vastutusalas asjakohase teabe jagamises. See ei ole mitte ainult juriidiline kohustus, vaid ka põhiohje komisjoni liikmele, kes vastutab otse Euroopa Parlamenti valitud liikmete ees.

Ametisseastuva presidendi von der Leyeni suunistes ja missioonikirjas rõhutatakse kavatsust veelgi tugevdada Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahelisi erisuhteid. Jagan seda visiooni täielikult ning tagan korrapärase teabevahetuse asjaomaste parlamendikomisjonidega ja olen kahepoolseteks kohtumisteks kättesaadav. Osalen korrapäraselt institutsioonidevahelistes läbirääkimistes ning vajaduse korral osalen täiskogu istungitel ja parlamendikomisjonide struktureeritud dialoogides. Lisaks tagan kiired ja täpsed vastused parlamendikomisjoni liikmete küsimustele, mis on seotud minu vastutusalaga.

Läbipaistvuse tagamiseks olen valmis korraldama struktureeritud dialooge asjaomaste parlamendikomisjonidega ning järgin täielikult Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahelisi suhteid käsitleva raamkokkuleppe ning institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe sätteid.

Ametisseastuv president von der Leyen on võtnud kohustuse tagada, et volinikud vastavad jätkuvalt parlamendiliikmete hääleteenamusega vastu võetud resolutsioonidele seadusandlike ettepanekutega, järgides täielikult proportsionaalsuse, subsidiaarsuse ja parema õigusloome põhimõtteid. Lisaks leiab ametisseastuv president, et on vaja tugevdada ELi toimimise lepingu artiklis 225 kirjeldatud koostööd, ja kutsub volinikke üles pidama parlamendikomisjonidega kõnealuste resolutsioonide üle struktureeritud dialoogi. Toetan täielikult neid eesmärgi ja kui mind ametisse kinnitatakse, teen parlamendiga koostööd resolutsioonide üle peetava arutelu igas etapis. Olles pikka aega olnud Euroopa Parlamendi liige, olen veendunud, et see mõjutab positiivselt meie töö tulemusi.

Toetan kindlalt ametisseastuva presidendi von der Leyeni visiooni selle kohta, kui oluline on rohkem kohapeal olla. Kui mind ametisse kinnitatakse, luban korrapäraselt külastada liikmesriike ja nende piirkondi, et hinnata ühtekuuluvuspoliitika tulemusi. Oluline on kohtuda kodanikega kogu liidus, nii linnades kui ka maapiirkondades ja hõredamalt asustatud piirkondades.

Lähikuud on ELi jaoks otsustava tähtsusega, et jätkata selliste pikaajaliste reformide ja investeeringute toetamist, mis aitavad otseselt kaasa Euroopa majanduskasvu tugevdamisele. Nende eesmärkide saavutamiseks on kooskõlas aluslepingutega oluline teha koostööd Euroopa Parlamendi, nõukogu ja Regioonide Komiteega. Samuti on oluline kuulata ära üksikuid piirkondi ja kohalikke üksusi, millest igapäev on oma tundlikkus ja eripära, et tagada nende vajaduste piisav arvessevõtmine tugevdatud ja ajakohastatud ühtekuuluvuspoliitika väljatöötamisel. Mul oleks au töötada Euroopa Komisjonis, mis on oluline institutsioon aluslepingute täitmise järelevalvajana. Liidu ühiste huvide nimel kaitsen meie väärtusi ja tegutsen alati kooskõlas kollegiaalsuse põhimõttega. Teen tihedat koostööd volinike kolleegiumi teiste liikmetega, et viia ellu president von der Leyeni kindlaks määratud prioriteedid.

Regionaalarengukomisjoni küsimused

3. Ühtekuuluvuspoliitika tulevik – peamised õppetunnid – lihtsustamine

Milline peaks Teie arvates olema 2027. aasta järgne ühtekuuluvuspoliitika ja millised on eelmistest programmitöö perioodidest saadud peamised õppetunnid, mida Euroopa Komisjon ja liikmesriigid peaksid seejuures arvesse võtma? Kas peate piirkondlike erinevuste ületamise ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse saavutamise eesmärgi asjakohaseks ning kuidas kavatsete tagada, et tulevases mitmeaastases finantsraamistikus kajastuks ühtekuuluvuse mitmekahjustamise põhimõte? Kas jätkate ühtekuuluvuspoliitika kui kõigi piirkondade jaoks mõeldud investeerimis- ja solidaarsusmehhanismi toetamist ning kuidas kavatsete tagada vähem arenenud piirkondade arengu ja asjakohaselt reageerida linnapiirkondade probleemidele? Kuidas kavatsete kaitsta ühtekuuluvuspoliitika põhieesmärki ja tagada mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku raames tugeva eelarve? Kuidas kavatsete samal ajal suurendada ühtekuuluvuspoliitika paindlikkust tekkivate vajaduste haldamisel, muuta selle läbipaistvamaks, kiirendada rakendamisprotsesse ja tagada lihtsustamise? Kas ühtekuuluvuspoliitika vahendeid tuleks reformida tulemuspõhise mudeli alusel, sarnaselt taaste- ja vastupidavusrahastuga? Kuidas kavatsete sellega seoses tagada ühtekuuluvuspoliitika järjepidevuse, säilitades selle esialgsed eesmärgid, ning tagada, et poliitika tulevasel juhtimisel ja rahastamisel järgitakse eelarve jagatud täitmise mudelit, kohapõhist lähenemisviisi, mitmetasandilist valitsemist ja partnerluse põhimõtteid ning säilitatakse kohalike ja piirkondlike

omavalitsuste roll? Kas kaalute järgmisel finantsplaneerimise perioodil tõhusa mehhanismi loomist, et tagada iga liikmesriigi piirkondlike ja kohalike omavalitsuste, linnade ja valdade otsene juurdepääs ühtekuuluvuspoliitika rahastamisvahenditele, lähtudes nende konkreetsetest arenguvajadustest?

Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus on üks liidu peamisi eesmärke ning on liidu täielikuks arenguks ja kestvaks eduks hädavajalik. Ühtekuuluvuspoliitika kajastab Euroopa Liidu põhiväärtusi, milleks on ühtsus, solidaarsus ja õiglus kõigi piirkondade jaoks. Majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamine suurendab tootlikkust, innovatsiooni ja konkurentsivõimet. Minu visioon 2027. aasta järgsest ühtekuuluvuspoliitikast on edendada lähenemist, vähendada piirkondlike erinevusi ning toetada kõiki piirkondi, eelkõige vähem arenenud piirkondi, et tagada kestlik majanduslik, territoriaalne ja sotsiaalne ühtekuuluvus. Järgmine mitmeaastane finantsraamistik annab võimaluse kujundada koostöös riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutustega tugevdatud ja ajakohastatud ühtekuuluvus- ja kasvupoliitika. Ühtekuuluvuspoliitika tuleb järgmises mitmeaastases finantsraamistikus viia kooskõlla ELi laiemate prioriteetidega. Ühtlasi peab see muutuma sihipärasemaks, lihtsamaks ja mõjusamaks. Tegeleme piirkondlike ja sotsiaalsete erinevustega, pakkudes kohalikele ja piirkondlikele probleemidele kohandatud lahendusi ning toetades piirkondi, sealhulgas saari ja äärepoolsemaid piirkondi, et nad jõuaksid järele. Selle protsessi osana peame tegema reforme ja kaasama investeringuid, et aidata rajada seda, mida kogukond vajab jõudsalt arenemiseks.

Ühtekuuluvuspoliitika tugineb oma aluspõhimõtetele: kohapõhisele lähenemisviisile, mitmetasandilisele valitsemisele ja partnerlusele. 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku väljatöötamisel tagan nende aluspõhimõtete järgimise. Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused peavad olema kavade väljatöötamise ja rakendamise keskmes, et tagada võimalikult laialdane isevastutus. Ühtekuuluvuspoliitika peab suutma kohaneda selliste uute probleemidega, nagu kliimamuutused, digipööre, ja demograafilised nihked, ning tugevdama sotsiaalset kaasatust. Need muutuvad olud nõuavad, et jääksime paindlikuks ja tulevikku vaatavaks, jäädes samal ajal truuks ühtekuuluvuspoliitikale kui liidu ühtsuse ja tugevuse nurgakivile.

Kuigi edusammud on vaieldamatud, püsivad piirkondlikud ja tekivad uued erinevused, kusjuures mõned piirkonnad on stagneerunud probleemide tõttu, mis on eelkõige seotud ressursside tõhusa kasutamisega. Investeeringutest üksi ei piisa. Ühtekuuluvuspoliitika investeeringud ja reformid peaksid käima käsikäes, et tegelda pikaajaliste probleemidega, kiirendades meie territooriumide ülespoole suunatud lähenemist ja investeeringute tegemist kohapeal. Püsiv piirkondlik majanduskasv nõuab tasakaalustatumat lähenemisviisi, mis hõlmab õiget õigusraamistikku, suutlikkuse suurendamist ja strateegilist planeerimist. Riikide ja piirkondade haldussuutlikkuse tugevdamine ja juhtimise parandamine on samuti olulised, et vahendeid tõhusalt hallata, reforme ellu viia ja käegakatsutavaid tulemusi saavutada.

Vaja on täiendavat lihtsustamist, halduskoormuse vähendamist ning toetusesaajate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning kohalike kogukondade tõhusamat juurdepääsu rahastamisele. Protsesse ühtlustades, bürokraatiat vähendades ning läbipaistvust suurendades riskipõhiste juhtimiskontrollide ja veelgi enam ühtlustatud rahastamiskõlblikkuse eeskirjade kaudu saab märkimisväärselt lihtsustada rahastamisele juurdepääsu. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste varasem kaasamine otsustusprotsessidesse tagab vahendite tõhusama kasutamise, parema kooskõla piirkondlike vajadustega ja kohalike osalejate suurema mõjuvõimu oma arengu kujundamisel. Veel üks oluline eesmärk on tulemuslikkus. Iga liidu eelarve kaudu kulutatud euro peaks andma tulemuse. Samuti peame suutma paremini teavitada kõiki ELi kodanikke sellest, mida ELi eelarvest rahastatakse. Tulevikku vaadates peaksime võtma õppust ka kogemustest, mis on saadud lihtsustatud väljamaksete mudelitega, kuna need on vähendanud halduskoormust, kahjustamata seejuures finantsjärelevalvet. Need muudatused on otsustava tähtsusega ühtekuuluvuspoliitika muutmisel paindlikumaks ja reageerimisvõimelisemaks.

Ühtekuuluvuspoliitika tuleviku üle arutledes tuleb kaaluda erinevaid võimalusi, hinnata iga variandi eeliseid ja võtta arvesse asjaomaste sidusrühmade seisukohti. Meil on vaja läbipaistvust ELi rahaliste vahendite lõppsaajate osas, et võimaldada jälgitavust ja aruandekohustust, ning peame leidma viise, kuidas piirata toetusesaajate ja rakendusametuste halduskoormust. Samuti peame hindama parimaid viise, kuidas muuta ühtekuuluvuspoliitika paindlikumaks, et lahendada uusi probleeme.

Ühtekuuluvuse edendamine kuulub ELi ja selle liikmesriikide jagatud vastutuse alla. Teen tihedat koostööd teiste volinikega, et majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus jääksid järgmise mitmeaastase finantsraamistiku keskmesse.

Ühtekuuluvuspoliitika raames jätkatakse kõigi piirkondade toetamist, pöörates erilist tähelepanu vähem arenenud piirkondadele. Nendes piirkondades seame prioriteediks investeeringud, millega parandatakse juurdepääsu

töehõivele, teenustele ja taristule, tagades samal ajal, et rohe- ja digipöördes mahajäänud piirkonnad saavad vajalikku toetust.

Linnapiirkonnad seisavad silmitsi eriliste väljakutsetega, alates taskukohastest eluasemetest kuni ummikute ja keskkonnasäästlikkuseni. Kui mind ametisse kinnitatakse, teen ettepaneku linnade tervikliku poliitilise arengukava kohta, milles esitatakse selge visioon linnaarengust, määratakse kindlaks ELi lähenemisviis linnade kestlikule kasvule ning muudetakse ELi prioriteetidid konkreetseteks kohalikeks meetmeteks. Tagamaks, et ükski linn ei jää maha, peavad linnad ja asulad võtma vastutuse ja osalema aktiivselt nii poliitika kujundamises kui ka rakendamises. Kui mind ametisse kinnitatakse, kavatsen teha tihedat koostööd Euroopa Parlamendiga, et tagada linnadele ning kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele tõhusam juurdepääs rahastamisele.

4. Seos reformidega, õigusriik, Euroopa poolaasta, tingimuslikkus

Üheksandas ühtekuuluvusaruandes rõhutatakse vajadust uurida võimalusi, kuidas veelgi tugevdada seost investeeringute ja reformide vahel, et võimalikult suurendada ühtekuuluvuspoliitika mõju. Siiski tuntakse muret, et võimalik tingimuste kehtestamine võib kahjustada ELi toimimise lepingu artiklites 174 ja 175 sätestatud ühtekuuluvuspoliitika eesmärke. Kas toetate tugevama seose loomist ühtekuuluvuspoliitika rahastamise ja peamiste riiklike reformide vahel? Kui jah, siis millised reformid tuleks siduda rahaliste vahendite kättesaadavusega? Kas kaalute rahastamisele juurdepääsu sidumist Euroopa poolaasta või konkreetselt makromajanduslike tingimustega? Kas katsete tagada, et piiratud haldussuutlikkusega liikmesriigid või piirkonnad ei kannataks seetõttu ebaproportsionaalselt? Kas katsete tugevdada seost ühtekuuluvuspoliitika ja õigusriigi põhimõtte järgimise vahel, tagades horisontaalsete eeltingimuste rangema kohaldamise, eelkõige ELi põhiõiguste harta rakendamise? Kuidas katsete tagada, et riigivalitsuste soovimatus teatavaid reforme ellu viia ei takistaks piirkondade juurdepääsu rahalistele vahenditele?

Komisjoni üheksandas ühtekuuluvusaruandes on rõhutatud, et ühtekuuluvuspoliitika mõju maksimeerimiseks on oluline veelgi tugevdada investeeringute ja reformide vahelist seost. Lähenemise ja struktuurireformide vaheline seos on jätkuvalt väga oluline, nagu näitavad ka aastad 2021–2027, mil liit on seda seost juba tugevdanud, eelkõige tänu tihedale kooskõlale Euroopa poolaastaga. Viimastel aastatel esitatud riigipõhised soovitused on suunanäitajaks liikmesriikide reformi- ja investeerimisvajaduste kindlakstegemisel ning nende alusel jätkatakse vahehindamist. Selleks et viia reformid vastavusse investeeringutega ning tõhusalt edendada piirkondlikku majanduskasvu ja arengut, oleme integreerinud piirkondliku ja territoriaalse mõõtme ka Õiglase Ülemineku Fondi.

Euroopa poolaasta sidumine ELi rahaliste vahendite väljamaksetega oli kasulik taaste- ja vastupidavusraha raames. See võimaldas ELil anda liikmesriikidele otsetoetust, et töötada välja ja rakendada pikaajalisi reforme ja investeeringuid, mis käsitlevad riiklike probleeme ning aitavad otseselt kaasa Euroopa kestliku majanduskasvu ja õigusriigi tugevdamisele. Reformide ja investeeringute kombineeritud toetamine ühe kava raames on osutunud tõhusaks, parandanud sidusust ja tulemuslikkust ning suurendanud sünergiaid.

Lisaks on ühtekuuluvuspoliitika fondide raames perioodi 2021–2027 eeltingimusi ühtlustatud, et tagada fondide tulemuslikuks rakendamiseks vajalike raamistike olemasolu. Näiteks on energiaspektori juhtimist puudutav eeltingimus toonud kaasa kohandamise ning energiatõhususe sertifitseerimise süsteemide loomise. Samuti on aruka spetsialiseerumise strateegiad, mida nõutakse vastavalt eeltingimusele, mis on seotud erieesmärkega „teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine“ ja „aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtluse oskuste arendamine“, muutnud innovatsiooni rahastamist piirkondlikul tasandil.

Eelarve täitmisel peavad liikmesriigid ja komisjon tagama Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimise ning austama ELi lepingu artiklis 2 sätestatud liidu väärtusi, mis on eelarve täitmisel asjakohased. Kõik ühissätete määruse alusel rahastatavad tegevused peavad olema kooskõlas kohaldatava õigusega, mis hõlmab ka põhiõiguste harta järgimist. Hartat puudutav horisontaalne eeltingimus on andnud tugeva stiimuli struktuurimuutusteks, eelkõige kohtureformi valdkonnas. Seda tehti koostoimes taaste- ja vastupidavuskavade vahe-eesmärkidega ning õigusriigi olukorda käsitlevate aastaaruannetega, milles tehti kindlaks reformide põhielemendid, et tagada tõhus õiguskaitse. Lisaks kohaldatakse kõigi ELi fondide, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika suhtes õigusriigi tingimuslikkuse määrust. Olen täielikult pühendunud nende põhimõtete järgimisele.

Ametisseastuv president von der Leyen on oma poliitilistes suunistes rõhutanud, et tulevane pikaajaline eelarve näeb ette investeerimise õigusriigi põhimõtete järgimise ja sisaldab kaitsemeetmeid, et jätkuvalt tagada õigusriigi põhimõtete austamine. Esiteks lähtuksid need üldise tingimuslikkuse korra jätkuvast kohaldamisest kõigi fondide suhtes. Teiseks peame õppima praeguse eelarve ja taasterahastu „NextGenerationEU“ rakendamisel saadud

kogemustest, mis hõlmab ka tihedama seost reformide ja õigusriigi tugevdamise vahel. Eri vahendite rakendamine on näidanud, et eeskirju on võimalik ühtlustada, et need veelgi tõhusamaks muuta.

Ühtekuuluvuspoliitika on kavandatud paindlikult, et kohandada investeerimistoetust piirkondlike ja kohalike vajadustega. Kui mind ametisse kinnitatakse, siis tagan ühtekuuluvuse ja reformide eest vastutava juhtiva asepresidendina, et reformid on viidud hoolikalt kooskõlla piirkondade tegelikkusega ning et ühtekuuluvuspoliitika jääb majanduskasvu ja lähenemise liikumapanevaks jõuks kõigis piirkondades, suurendades tootlikkust, konkurentsivõimet ja innovatsiooni ning jätmata ühtegi piirkonda kõrvale. Selleks pean tihedat dialoogi kõigi kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, et teha kindlaks takistused ELi rahalistele vahenditele juurdepääsul, ning pööran erilist tähelepanu sellele, et omavalitsused oleksid kesksel kohal nii kavandamise kui ka rakendamise tasandil.

Piisava haldussuutlikkuse tagamine liikmesriikides ning piirkondlikes ja kohalikes omavalitsustes on ELi rahaliste vahendite rakendamiseks ja kasutamiseks väga oluline. Olen teadlik haldussuutlikkuse puudustest teatavates liikmesriikides ja piirkondades. Kui mind ametisse kinnitatakse, kavatsen jätkata liikmesriikide suutlikkuse suurendamise toetamist selleks, et a) tugevdada avalikku haldust ja juhtimist ning b) suurendada reformide elluviimise (st kavandamise ja rakendamise) suutlikkust, sealhulgas suurema digitaliseerimise abil.

5. Idapiirkonnad, laienemine, Euroopa piiriülene mehhanism

Seoses Venemaa jätkuva sõjaga Ukraina vastu on ELi piirialad, eelkõige need ida- ja põhjapoolsed piirkonnad, mis asuvad liidu välispiiridel Venemaa, Valgevene ja Ukrainaga, silmitsi kahekordse probleemiga: neil on vaja tugevdada oma julgeolekut ja samal ajal hoogustada oma majanduslikku ja sotsiaalset arengut. Kas kavatsete teha algatusi või võtta spetsiaalseid toetusmeetmeid, et aidata piirialadel sealse tõsise majanduslangusega toime tulla? Millist liiki abi ja poliitikaalgatusi plaanite eelistada? Lisaks survele, mida nende ida- ja põhjapoolsete piirkondade probleemid ühtekuuluvuspoliitika eelarvele avaldavad, mõjutab seda ka ELi kavandatav laienemine Ukraina, Moldova, Lääne-Balkani riikide ja võimalik et ka Gruusia suunas. Kuidas kavatsete tagada, et ühtekuuluvuspoliitika eelarvest piisab kasvavate vajaduste rahuldamiseks? Lisaks on oluline meeles pidada, et püsivad piiriüleused haldus- ja õiguslikud takistused süvendavad majanduslangust mitte ainult Venemaa sõjast mõjutatud piirkondades, vaid kogu ELis. Need takistused killustavad ühtset turgu, mille tagajärjel kaotatakse ELi tasandil miljardeid eurosid ja kaob miljoneid töökohti. Kas selles pingelises kontekstis, kus ühelt poolt tuleb vastata sõjast mõjutatud piirialade vajadustele ja teisalt valmistuda laienemiseks, kavatsete esmajärjekorras lõpule viia kaua ummikus olnud institutsioonidevahelised läbirääkimised määruse üle, mis käsitleb mehhanismi õiguslike ja haldustakistuste kõrvaldamiseks piiriülestes kontekstis?

ELi piirialad, eelkõige need, mis asuvad välispiiril Venemaa ja Valgevenega, seisavad silmitsi kahekordse väljakutsega suurendada julgeolekut ning elavdada samal ajal oma majanduslikku ja sotsiaalset arengut. Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on mõjutanud rängalt nende piirkondade julgeolekut ja majandusarengut.

Piirialadele avalduva mõju leevendamiseks on käivitatud mitu algatust. Esiteks on Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendid, mis algselt eraldati Venemaa ja Valgevenega rakendatavatele Interregi programmidele, ümber paigutatud liidusisestele piiriülese koostöö programmidele summas 150 miljonit eurot. Sellega tagatakse, et kõik Venemaa ja Valgevene naabruses asuvad ELi piirkonnad saavad osaleda vähemalt ühes liidusisises Interregi programmis. Teiseks on komisjon tugevdanud oma kohustusi seoses Interregi programmiga, korraldades sihipäraseid projektikonkurse, luues teabepunkte ja pakkudes lisatoetust Venemaaga piirnevatele piirkondadele. Näiteks koostöös Maailmapangaga toetatakse järeleaidatavate piirkondade algatusega (Catching-up Region Initiative (CuRI)) Balti riike piirkondliku vastupanuvõime arendamisel.

Ukrainaga külgnevad piirkonnad ei ole seevastu viimase kolme aasta jooksul mitte ainult jätkanud, vaid ka süvendanud oma piiriülest koostööd Ukrainaga. Komisjon on Ukraina ja Moldova Vabariigiga rakendatavatesse piiriülestesse programmidesse suunanud ümber täiendavalt 135 miljonit eurot, mis olid algselt kavandatud Venemaa ja Valgevenega rakendatavatele koostööprogrammidele. Selle rahaga toetatakse selliseid olulisi sektoreid nagu keskkond, tervishoid, haridus ja piirihaldus. Poola, Slovakkia, Ungari ja Rumeeniaga rakendatavate piiriüleste programmide ELi vahenditest eraldatakse peaaegu 400 miljonit eurot, sealhulgas 67 miljonit eurot ELi solidaarsuskoridoride algatusele. Nende piiriüleste programmide säilitamise ja laiendamisega püüame edendada tihedamat koostööd ELi piirkondade ja Ukraina vahel, aidates neil probleeme lahendada ja toetades samal ajal nii kohaliku kui ka Ukraina majanduse taastamist.

Kui mind ametisse kinnitatakse, teen tööd selle nimel, et jätkata Venemaa agressioonisõjast enim mõjutatud idapiirialade toetamist, eelkõige nende jõupingutustes kohaliku majanduse ümberkorraldamisel. Järeleaidatavate

piirkondade algatusega võib näiteks pakkuda huvitavaid lahendusi seoses uute innovatsioonikeskuste loomisega või piirkondade potentsiaali kasutamise taastuenergia tootmise toetamiseks, uute tootmisökosüsteemide arendamiseks jne. Ukraina ja Moldovaga külgnevate piirkondade puhul võiksid jõupingutused keskenduda ühenduste tihendamisele kõigil tasanditel (transpordi- ja digivoogude taristu, innovatsiooniklastrid, juurdepääs avalikele teenustele) ja ühinemise ettevalmistamisele. Samuti teen koostööd laienemisvolinikuga, et tähelepanelikult jälgida laienemisprotsessis osalevate riikide edusamme seoses majandusliku lähenemisega ELile, nende järkjärgulise integreerimisega ühtsele turule ning peamiste reformide elluviimisega, mis on vajalikud ELi rahaliste vahendite maksimaalseks ärakasutamiseks. Kõik nimetatud valdkonnad on otsustava tähtsusega, et võimaldada sujuvat ühinemist ELiga.

Nende piirkondade püsivate piiriüleste õiguslike ja haldustakistuste kõrvaldamine on minu jaoks samuti üks prioriteete. Toetan täielikult kaua topanud, piiriüleste lahenduste hõlbustamist käsitleva määruse üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste lõpuleviimist. Mõistan, kui oluline on see piirialadel elavate ja töötavate kodanike jaoks. Seetõttu kavatsen teha tihedat koostööd liikmesriikidega nende murede lahendamiseks ja loodan parlamendi jätkuvale toetusele, et läbirääkimised saaksid kiiresti alata. See on oluline samm piirialade majandusarengut ja koostööd takistavate tõkete kõrvaldamiseks.

Mis puudutab laienemise mõju ELi ühtekuuluvuspoliitikale, siis ühtekuuluvuspoliitika eesmärgid jäävad kehtima ka laienenud liidus, nii praeguste kui ka tulevaste liikmesriikide jaoks. Ühtekuuluvuspoliitika on end varemalt tõestanud selles, et aidata kaasa ühtse turu eelistele ja võimendada neid, vähendada territoriaalseid erinevusi ning ergutada ülespoole suunatud sotsiaal-majanduslikku lähenemist liikmesriikide ja piirkondade vahel. Et valmistuda laiemaks liiduks, on vaja terviklikku arutelu ELi ühtekuuluvuspoliitika tuleviku üle. Kuid see ei ole esimene kord, kui EL seisab silmitsi laienemisega, ja saame minevikust õppida, et tagada ELi poliitika jätkuv tulemuslikkus. Seda käsitletakse laienemise poliitika läbivaatamisel, mille komisjon viib läbi 2025. aasta alguses.

6. Saared, rahvastikukadu, õigus jääda, äärepoolseimad piirkonnad (ELi toimimise lepingu artikkel 349), elamumajandus, geograafilise ja loodusliku eripäraga territooriumid (ELi toimimise lepingu artikkel 174)

Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 174 pöörab liit eritähelpanu ebasoodsas olukorras olevate piirkondade, eelkõige raskete ja püsivate ebasoodsate looduslike või demograafiliste tingimustega piirkondade probleemide lahendamisele. Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete tegeliku viibimisõiguse huvides võtta, et pidurdada rahvastikukadu, eelkõige maapiirkondades ja väikelinnades, ning samal ajal tagada võrdne juurdepääs olulistele avalikele teenustele? Kuidas kavatsete parandada piirkondlikku ühenduvust ja eluasemetingimusi, et saartel, äärepoolseimates piirkondades, äärealadel ja piiriülestel aladel elavad inimesed saaksid sinna jääda? Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete toetada, et vähendada bürokraatiat ning parandada nende piirkondade VKEde juurdepääsu ELi rahastamisele ja siseturule? Kas Teie arvates on komisjonil aeg välja töötada Euroopa saarte strateegia (saarte pakt) ja POSEI (kõrvalisele asukohale ja saarelisele asendile vastavate valikmeetmete programm) transpordiprogramm?

Olen veendunud, et arvesse tuleb võtta saarte ja äärepoolseimate piirkondade spetsiifilisi majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme, nagu elamumajandus, transport, haridus, tervishoid ning veemajandus ja jäätmekäitlus. Need piirkonnad seisavad silmitsi erinevate arenguprobleemidega, mistõttu on keeruline käsitleda neid ühe rühmana. Ühtekuuluvuspoliitikas on kooskõlas aluslepinguga alati pööratud erilist tähelepanu saartele ja äärepoolseimatele piirkondadele ning kui mind volinikuks kinnitatakse, jätkan selle töö tugevdamist.

Saared on väga erinevad ja seisavad silmitsi mitmesuguste probleemidega, sealhulgas eri tasemel majanduskasv ja erinevad demograafilised suundumused, kusjuures mõnel saarel elanikkond kasvab ja mõnel väheneb. Need erinevad vajadused nõuavad individuaalset lähenemist. Just seda ühtekuuluvuspoliitika ka teeb: julgustab riiklike ja piirkondlike programmidega neid probleeme lahendada. Jätkan saarte toetamist rahastamise, parimate tavade ja konkreetsete territoriaalsete strateegiatega. Lisaks teen koostööd teiste volinikega, et tagada saarte eripära arvessevõtmine kõigis asjaomastes ELi poliitikavaldkondades. Komisjoni üheksandas ühtekuuluvusaruandes rõhutatakse märkimisväärseid riske, mida rahvastikukadu ja vananev elanikkond kujutavad maapiirkondadele, väikelinnadele ja teistele ebasoodsas olukorras olevatele piirkondadele. Usun, et peaksime nende probleemide lahendamiseks keskenduma konkreetsetele meetmetele ja tagama kodanikele võimaluse jääda elama oma kohalikkude kogukonda. Esiteks on vaja parandada avalikke teenuseid ja elukvaliteeti – õigus jääda oma kodukohta sõltub juurdepääsust esmatähtsatele teenustele, nagu tervishoid, haridus, eluase ja ühistransport. Toetan investeringute jätkamist nendes valdkondades, et aidata vältida rahvastikukadu ja meelitada ligi uusi elanikke, sealhulgas noori peresid ja spetsialiste. Teiseks on väga oluline tegeleda digilõhuga. Suurem digikirjaoskus ning usaldusväärsete internetipõhiste teenuste, sealhulgas kiire internetiühenduse ja 5G-võrkude pakkumine muudab need piirkonnad konkurentsivõimelisemaks. See vähendab väljarännet ja võimaldab kaugtööd ja veebiõpet,

pakkudes uusi võimalusi ning julgustades seega noori spetsialiste ja peresid neisse piirkondadesse jääma või sinna tagasi pöörduma. Kolmandaks on töökohtade loomiseks ja noorte talentide paigalhoidmiseks äärmiselt oluline toetada kohalikku majandust ja edendada innovatsiooni. Ettevõtluse edendamine maapiirkondades on väga oluline ning selleks tuleb jätkata VKEde, kestliku põllumajanduse ja ringmajanduse toetamist. Innovatsiooni ökosüsteemide ülesehitamine nendes piirkondades võib edendada majanduslikku vastupanuvõimet ja pikaajalist majanduskasvu. Neljandaks on kestliku arengu edendamine, eelkõige maapiirkondades ja piirialadel, ühtekuuluvuspoliitika üks oluline prioriteet, mille keskmes on rohe- ja digipööre. Investeeringud taastuvenergiasse, kestlikku transporti ja keskkonnakaitsesse parandavad elutingimusi ja loovad uusi rohelisi töökohti.

Oluline on kohandada toetust vastavalt piirkonna vajadustele. Tagan, et ühtekuuluvuspoliitika on jätkuvalt paindlik ja kohapõhine ning suunatud konkreetsetele probleemidele. Tänu tihedale partnerlusele kohalike ja piirkondlike omavalitsustega saame kohandada investeeringuid ja reforme, et rahuldada nende piirkondade ainulaadseid vajadusi, tagades, et ühtegi piirkonda ei jäeta kõrvale. Piirkondliku ühenduvuse ja eluaseme valdkonnas sean esmatähtsaks kohale transpordi- ja digitaristu parandamise, et saartel, äärepoolseimates piirkondades ning äärealadel ja piiriülestes piirkondades elavad inimesed jääksid ühendatuks suuremate Euroopa sõlmpunktidega. Transpordiühendus on töökohtadele, esmatähtsatele teenustele, haridusele ja tervishoiule ning kaupade liikumisele juurdepääsuks väga oluline. Teen koostööd transpordivolinikuga, et parandada raudtee- ja ühistranspordiühendusi nende piirkondade ja peamiste Euroopa sõlmpunktide vahel, investeerides kestlikku liikuvusse ja mitmeliigilisse transporti.

Sama oluline on ka digitaalne ühendatus. Toetan investeeringuid kiiresse internetiühendusse ja 5G-võrkudesse maapiirkondades, äärealadel ja piiriülestes piirkondades, et hõlbustada kaugtööd, veebiharidust ja teenuste digitaalset osutamist ning muuta need piirkonnad investeerimiseks ja elamiseks atraktiivsemaks. Samuti on äärepoolsetes ja saarepiirkondades väga oluline tegelda liikuvusprobleemidega.

Oluline on integreerida ühtekuuluvuspoliitika investeeringutesse sellised olulised teenused nagu tervishoid, haridus ja lapsehoid, et vältida rahvastikukadu ning muuta need piirkonnad elanike jaoks atraktiivsemaks. Selleks tuleb tugevdada piiriülest koostööd, võimaldada ühiseid teenuseid ning edendada arukaid lahendusi, nagu telemeditsiin ja e-õpe. Nendega täiendatakse ELi rahastatavat algatust „ELi saarte puhas energia“, mis aitab saartel toota oma kestlikku ja odavat energiat, parandades seega saarekogukondade juurdepääsu taskukohasele ja kestlikule energiale.

Et tagada tegelik õigus kodukohta jääda, on vaja ka juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele, eriti nende puhul, kes on liiga kaua tööturult eemal olnud ja otsivad uusi võimalusi. Selles valdkonnas on üks konkreetne algatus kvaliteetsete töökohtade tegevuskava, mis töötatakse välja koos sotsiaalpartneritega. Toetan selles tegevuses inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutavat juhtivat asepresidenti. Seoses juurdepääsuga teenustele ja eelkõige esmatähtsatele teenustele on tulevasel ELi vaesusevastasel strateegial strateegiline roll, sealhulgas vaesuse territoriaalsete aspektide käsitlemisel.

Ühtekuuluvuspoliitika aitab edaspidigi kaasa taskukohaste ja kestlike eluasemete loomisele. Töötan selle nimel, et kehtestada õigusaktides paindlikkussätted, mis võimaldaksid liikmesriikidel kahekordistada ühtekuuluvuspoliitika investeeringuid taskukohastesse eluasemetesse. Investeeringud võivad hõlmata olemasolevate elamute renoveerimist, energiatõhususe parandamist ja piirkondlikele vajadustele kohandatud uusarenduste toetamist. Uus Euroopa Bauhaus võib olla selle töö jaoks väärtuslik raamistik. Samuti pakume linnadele ja sidusrühmadele tehnilist abi ja suutlikkuse suurendamist, et tagada eluasemeprojektide integreerimine laiemal linnatataristuga. Samal ajal juhib õiglase ja konkurentsivõimelise puhtale energiale ülemineku eest vastutav juhtiv asepresident riigiabieskirjade läbivaatamist, et võimaldada eluasemetoetuse meetmeid, eelkõige taskukohaste energiatõhusate ja sotsiaaleluruumide valdkonnas.

Kavatsen kindlasti toetada kohandatud kohapõhist toetust, tagades piirkondade konkreetsete vajaduste kajastamise tulevases ühtekuuluvuspoliitikas. See hõlmab taotlemis- ja aruandlusprotsesside lihtsustamist VKEde halduskoormuse vähendamiseks, bürokraatia vähendamist ning kohalike ettevõtjate jaoks juurdepääsu lihtsustamist ELi rahastamisele ja ühtsel turul osalemisele. Varajane koostöö kohalike ja piirkondlike omavalitsustega on hädavajalik, et viia ELi rahastamine vastavusse kohaliku olukorraga. Sellised algatused nagu Euroopa ettevõtlusvõrgustik ja Euroopa klastrite koostööplatvorm pakuvad VKEdele jätkuvalt olulist tuge, aidates neil toime tulla keeruliste eeskirjadega, tagada ELi rahastamine ja suhelda äripartneritega. Euroopa ettevõtlusvõrgustikul on äärepoolseimates piirkondades tähtis roll, pakkudes kohandatud suuniseid selliste programmide kohta nagu „Euroopa horisont“ ja „InvestEU“. Võrgustik hõlbustab ka piiriüleseid partnerlussuhteid, mis võimaldab VKEdele siseneda uutele turgudele ja laiendada tulemuslikumalt oma tegevust.

Edendan ka pidevat dialoogi sidusrühmadega, tagamaks, et rahastamismehhanismid vastavad nende muutuvatele vajadustele ja et võimalikud kitsaskohad kõrvaldatakse kiiresti. Selline pidev kaasamine tagab, et saared ja äärealad, sealhulgas äärepoolseimad piirkonnad, ei jää ELi arengupüüdlustes kõrvale.

Ühtekuuluvuspoliitika raames julgustatakse kõiki liikmesriike ja piirkondi oma saari toetama. Lisaks on saarte maapiirkonnad hõlmatud maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni ja selle maaelu arengu tegevuskavaga ning maaelupaktiga. Kavandatud POSEI transpordiprogrammi puhul on minu prioriteet maksimeerida olemasolevate vahendite kasutamist ja teha kindlaks lüngad enne uute lahenduste kaalumist.

7. Loodusõnnetused, hädaolukorrad

Euroopas on suurenenud ilmastikuga seotud katastroofide, näiteks äärmuslike temperatuuride, tormide, sisemaa ja rannikualade üleujutuste, põua ning metsa- ja maastikupõlengute esinemissagedus ja raskusaste. Kuidas tegutsesite tulemuslikumalt selliste katastroofide vahetu ja pikaajalise mõju leevendamiseks? Kuidas parandaksite praeguse ELi Solidaarsusfondi eelarveeraldisi, rahastamiskõlblikkust ja haldamist? Milliseid muid erimeetmeid, sealhulgas ennetamise valdkonnas, soovitate tulevases 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus võtta, et looduskatastroofidega toime tulla, säilitades samal ajal ühtekuuluvuspoliitika peamise eesmärgi? Milliseid veemajanduse valdkonna meetmeid soovitate võtta üleujutuste ja põua puhul, et leevendada nende mõju kõige haavatavamatele piirkondadele? Kas kavatsete teha ettepaneku ajakohastada ELi strateegiaid, et vähendada ranniku- ja mägiapiirkondade haavatavust kliimamuutuste suhtes?

Ametisseastuv president von der Leyen rõhutas oma poliitilistes suunistes kliimamuutuste mõjust tulenevaid suuri riske meie ohutusele. Äärmuslikud ilmastikuolud laastavad Euroopa piirkondi jätkuvalt üleujutuste, põlengute ja põudade kujul kogu aasta vältel ja kogu liidus. Ametisseastuv president võttis kohustuse koostada Euroopa kliimakoostamise kava, mis sisaldab konkreetseid meetmeid loodusõnnetuste ennetamiseks. Kui mind ametisse kinnitatakse, annan juhtiva asepresidendina oma panuse sellesse kavas. Loodusõnnetustega toimetulemine nõuab viivitamatut tegutsemist ja tugevat keskendumist riiklikele, kohalikele ja piirkondlikele ennetusmeetmetele. Prioriteediks on jätkuvalt looduspõhised lahendused (taasmetsastamine, märgalad ja muu roheline taristu). Riskide tõhusaks maandamiseks peavad kõigil valitsemistasanditel olema kehtestatud ennetavad strateegiad, mida toetavad sihipärased investeeringud ja reformid.

Ühtekuuluvuspoliitika on praegu suurim ELi rahastamisallikas katastroofiohu juhtimiseks. Selles keskendutakse ennetus- ja valmisolekumeetmetele ELi piirkondades ning 2021–2027. programmitöö perioodil on sellega katastroofiohu juhtimiseks (üleujutus- ja tulekahjuriski vähendamine, ökosüsteemipõhised lähenemisviisid, kliimaga mitteseotud looduslikud ja inimtegevusest tingitud riskid) ette nähtud 14 miljardit eurot. Komisjon tegi hiljuti ettepaneku muuta ühtekuuluvuspoliitika vahendid paindlikumaks, et anda loodusõnnetuste korral kiiresti tõhusat lisatoetust.

ELi solidaarsusfond on katastroofijärgne toetusvahend, mis on kättesaadav ainult suurte katastroofide korral ja on Euroopa konkreetne panus hädaolukorra lahendamisse ja taastamisüüdlustesse. ELi Solidaarsusfondi eesmärk on täiendada liikmesriikide jõupingutusi, mitte neid asendada. Seetõttu on hädavajalik tõhustada riiklike katastroofiohuga seotud rahastamiskavasid ja suurendada suutlikkust riiklikul tasandil. Liikmesriigid peavad olema valmis väiksemate katastroofidega toime tulema, kuid omama ka kindlustunnet, et ELi Solidaarsusfondi saab kasutada, kui katastroofi ulatus ületab nende suutlikkust. Peame tugevdama solidaarsusmeetmeid, arvestades üha süvenevaid kliimaga seotud katastroofe. Ainus taskukohane viis on tagada, et iga investeering on välja töötatud kliimamõju arvesse võttes, kuna see on palju odavam kui katastroofijärgne taastamine.

Pikemaajalisi mõjusid silmas pidades kavatsen tugevamat rõhku panna ennetusmeetmetele. Esikohale tuleks seada looduspõhised lahendused. Need meetmed on tõhusalt vähendanud looduskatastroofide mõju ning aidanud samal ajal kaasa elurikkusele ja kliimamuutustega kohanemisele.

Vajalik on ka terviklik lähenemisviis veemajandusele, mis hõlmab nii üleujutuste ennetamist kui ka põua leevendamist. Ehkki ühtekuuluvuspoliitika juba toetab veemajandusmeetmeid, tuleb katastroofiohu juhtimise kavad koostada nii, et võetaks arvesse kliimamuutuste mõju.

Üleujutuskaitse ja põuakindlusega seotud investeeringud peavad olema tihedalt kooskõlas riiklike ja piirkondlike riskijuhtimisstrateegiatega. Eeltingimuste raamistik on suurendanud nende investeeringute tulemuslikkust ning me peaksime uurima võimalusi nende tingimuste edasiseks kohandamiseks liikmesriikide ja piirkondade erivajadustega. See võiks hõlmata taristu tugevdamist, et see suudaks vastu pidada äärmuslikele ilmastikunähtustele, varajase hoiatamise süsteemide parandamist ning kliimaga kohanemise meetmete täielikku

integreerimist kohalikkude ja piirkondlikkude planeerimisse. Kliimamuutused süvendavad olemasolevat isoleeritust, raskendades ranniku-, mägi- või äärepoolsete piirkondade elanike juurdepääsu tervishoiule, haridusele ja puhtale veele. Transpordi- ja digitaristu parandamine ei aita mitte ainult leevendada looduskatastroofide mõju, vaid muudab ka need kogukonnad vastupanuvõimelisemaks.

Samuti jääb prioriteediks ELi rannikukogukondade huvide ja vastupanuvõime kaitsmine, arvestades et 40 % ELi elanikkonnast elab rannikukogukondades ja -piirkondades. ELi rannikualade üleujutustest tulenev majanduslik kahju, mis praegu ulatub miljardi euroni aastas, suureneb prognooside kohaselt lähiaastatel järsult globaalse soojenemise tõttu. Ookeanide pakti raames, mida juhib kalanduse ja ookeanide volinik, uuritakse, kuidas saaks rannikukogukondi toetada. Kõnealuse paktiga edendatakse terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmab keskkonnaalast, majanduslikku ja sotsiaalset mõõdet, ning tagatakse, et ookeanide majandamisse on kaasatud kõik sidusrühmad, sealhulgas kohalikud rannikukogukonnad ja tööstusharud. Sellega luuakse raamistik tervete, vastupidavate ja tootlike ookeani- ja rannikualade jaoks ning vähendatakse seega nende haavatavust kliimamuutuste suhtes.

Eelarvekomisjoni küsimus

8. Mida kavatsete praktikas ette võtta, et täita Teile usaldatud ülesannet viia ühtekuuluvuspoliitika kooskõlla ELi laiemate prioriteetidega, toimida sihipärasemalt, lihtsamalt ja mõjusamalt ning aidata reforme ellu viia ja investeringuid kasutusele võtta? Kuidas ühitub ühtekuuluvuspoliitika ametisseastuva presidendi nõudmisega rakendada ELi järgmises pikaajalises eelarves poliitikapõhist lähenemisviisi? Kui rakendamine peab lähtuma sellest, et „iga riigi jaoks on plaan, milles olulisemad reformid on seotud investeringutega“, siis kuidas kavatsete tagada piisava paindlikkuse, säilitades samas selge kontrolljälje ja selge Euroopa lisaväärtuse koos kulutuste märgatava piiriülese mõõtmega, kaasates piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi, ning kuidas kavatsete tagada raha otstarbeka kasutamise ja selle, et Euroopa Parlamendil oleks rahaliste vahendite rakendamisel ja järelevalves nõukoguga võrdne roll?

Ametisseastuv president von der Leyen on teinud mulle ülesandeks muuta ühtekuuluvuspoliitika ELi reformide ja investeringute üheks peamiseks tõukejõuks. Näen selles võimalust ajakohastada ja tugevdada ühtekuuluvuspoliitika rolli majanduslike, sotsiaalsete ja territoriaalsete erinevuste vähendamisel, ülespoole suunatud lähenemise edendamisel, tootlikkuse, innovatsiooni ja konkurentsivõime suurendamisel ning piirkondlike ja kohalike omavalitsuste toetamisel. Olen pühendunud sellele, et ühtekuuluvuspoliitika oleks kooskõlas ELi laiemate prioriteetidega, muutuks lihtsamaks ja sihipärasemaks ning tooks meie kodanikele ja ettevõtetele jätkuvalt käegakatsutavat kasu.

Kuigi majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamine on iseenesest üks liidu eesmärke, peab ühtekuuluvuspoliitika olema täielikult kooskõlas ELi strateegiliste prioriteetidega, sealhulgas konkurentsivõime, rohe- ja digipööre ning majanduslik ja sotsiaalne vastupanuvõime. Sellega tagatakse, et ükski piirkond, olgu see siis linna-, maa- või äärepoolseim, ei jääks maha, kui teeme tööd tugevama ja kestlikuma Euroopa nimel. Järgmine mitmeaastane finantsraamistik annab selleks ainulaadse võimaluse.

Tulevase ühtekuuluvuspoliitika keskmesse seatakse partnerlus kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Need omavalitsused on keskse tähtsusega tagamaks, et meie poliitika tugineb laialdasele isevastutusele ning et investeringud on sihipärased ja kohapeal mõjusad. Mulle on missioonikirjas antud selge ülesanne pöörata erilist tähelepanu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamisele. Kui mind ametisse kinnitatakse, jätkan juhtiva asepresidendina tihedat dialoogi kõigi asjaomaste piirkondlike ja kohalike omavalitsustega, et teha kindlaks takistused ELi rahalistele vahenditele juurdepääsul, ning pööran erilist tähelepanu nende tihedale kaasamisele, et toetada investeringute ja reformidega seotud isevastutust ning rakendamist kohapeal.

Pidades silmas järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettevalmistamist ja selleks, et ühtekuuluvuspoliitika oleks hästi fookuseeritud, teeme tihedat koostööd riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutustega. Keskendudes ELi ühiste prioriteetidele, nagu erinevuste vähendamine, majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamine ning konkurentsivõime suurendamine, tagame, et meie investeringute mõju on mõõdetav. Selleks teen koostööd liikmesriikidega, et tagada ühtekuuluvusvahendite kasutamine oluliste reformide toetamiseks avalike teenuste, hariduse, tervishoiu, transpordi ja digitaalse ühenduvuse valdkonnas. Nende reformidega luuakse tingimused, mis on vajalikud ettevõtete õitsenguks ja kogukondade tugevamaks kasvuks, eriti piirkondades, mida ähvardab mahajäämine.

Ühtekuuluvuspoliitika raames jätkatakse ka piiriülese koostöö edendamist, mis on Euroopa integratsiooni oluline osa. Transpordi, digitaalse ühenduvuse ja avalike teenuste parandamisega tugevdatakse ühtekuuluvuspoliitika

raames piirkondadevahelist ühenduvust ning aidatakse seega kaasa sotsiaalsele ühtekuuluvusele ja majanduskasvule.

Lihtsam ühtekuuluvuspoliitika aitab ühtlasi vähendada halduskoormust ja suurendada tõhusust. Lisaks saavutatakse mõju ühtekuuluvuspoliitika rahastamise võimendamisega, et meelitada ligi täiendavaid era- ja riiklikke investeeringuid. See lähenemisviis ei suurenda mitte ainult ELi rahaliste vahendite mõju, vaid tagab ühtlasi, et iga ühtekuuluvuseelarvest kulutatud euro annab selget Euroopa lisaväärtust ning edendab lähenemist ja konkurentsivõimet kõigis piirkondades.

Kuigi ühtekuuluvuspoliitika peab olema sihipärasem ja strateegilisem, on edu saavutamiseks oluline paindlikkus.

Samal ajal peame säilitama selge kontrolljalje ja tugeva finantsjärelevalve. Ühtekuuluvuspoliitikas järgitakse ELi finantshuvide kaitse kõrgeimaid standardeid. Ühtekuuluvuspoliitika peab tagama hea hinna ja kvaliteedi suhte ning igal investeringul peab olema Euroopa lisaväärtus. Selleks luban säilitada ranged järelevalve- ja hindamismehhanismid, mis tagavad läbipaistvuse, aruandekohustuse ja tõhususe ELi rahaliste vahendite kasutamisel. Euroopa Parlamendil on oluline roll ühtekuuluvuspoliitika rakendamise järelevalves, kindlustades demokraatliku kontrolli täieliku järgimise.

Toetan lähenemisviisi, mis tagab läbipaistva teabevoogu, ja olen kättesaadav institutsioonidevaheliseks kõrgetasemeliseks koostööks kogu rakendusetapi jooksul.

Majandus- ja rahanduskomisjoni küsimus

Taaste- ja vastupidavusraha rakendamine

9. Kas taaste- ja vastupidavusraha kasutusmäärasid arvesse võttes on taaste- ja vastupidavusraha rakendamine majanduse COVID-19 kriisi järgseks elavdamiseks toimunud Teie arvates piisavalt kiiresti ja sihipäraselt? Kuidas kavatsete vastutava volinikuna tagada taaste- ja vastupidavusraha vahendite võimalikult tulemusliku kasutamise? Kas kavatsete liikmesriikidele üle kantud vahendid tagasi nõuda juhtudel, mil on tõenäoline, et investeeringuid ei viida 2026. aastaks lõpule? Kas Teie arvates võib taaste- ja vastupidavusraha pidada kriisiolukorra lahendamisel ja märkimisväärsete rahastamispuudujääkide kõrvaldamisel pretsedendiks?

Usun, et taaste- ja vastupidavusraha oli majanduse stimuleerimisel pärast COVID-19 kriisi nii kiire kui ka sihipärane. 2024. aasta augusti lõpuks oli liikmesriikidele juba välja makstud üle 40% rahastu raames eraldatud vahenditest, peaaegu 50% toetustest ja üle 30% laenudest. See on ELi varasemate rahastamisprogrammidega võrreldes ajalooline vahendite kasutamise määr.

Taaste- ja vastupidavusraha on mitmel viisil andnud otsustava panuse majanduse pandeemiajärgsesse taastamisse. COVID-19 kriisi järel ei püsinud avaliku sektori investeeringud mitte ainult stabiilsed, vaid kasvavad tegelikult 3%-lt 2019. aastal 3,5%-le 2023. aastal, kusjuures peaaegu pool sellest kasvust oli tingitud ELi toetusest, eelkõige taaste- ja vastupidavusraha vahendite kaudu. Lisaks aitas 2020. aastal välja kuulutatud taasterahastu „NextGenerationEU“ koos muude riiklike ja ELi poliitikameetmetega vähendada riigivõlakirjade tootluse vahesid. Samal ajal oli taaste- ja vastupidavusraha tehtavatel eelmaksetel oluline roll ELi majanduse taastamise käivitamisel, kuna see andis liikmesriikidele kohe täiendava eelarvepoliitilise manööverdamisruumi, täites pandeemia järel stabiliseerivat rolli, ning rahastu rakendamismudel, millega premeeritakse rakendamisel tehtud edusammude eest, võimaldas liikmesriikidele pidevat rahalist toetust.

Taaste- ja vastupidavusraha ei olnud aga mitte ainult kriisivahend, vaid ka vahend, mille abil suurendada ELi vastupanuvõimet ning muuta meie majandus ja ühiskond tugevamaks ja tulevikukindlamaks. Taaste- ja vastupidavusraha stimuleeris majandust ning toetas samal ajal lähenemist, kuna selle jaotuspõhimõte oli kohandatud nii, et toetus oleks suunatud väiksema sissetulekuga ja haavatavamatele liikmesriikidele, mida pandeemia kõige rängemalt tabas. Lisaks võimaldas nõue, et taaste- ja vastupidavuskavades tuleb käsitleda kõiki riigipõhistes soovitustes kindlaks määratud probleeme või olulist osa neist, taaste- ja vastupidavusraha keskenduda iga liikmesriigi konkreetsetele vajadustele, toetades samal ajal ELi ühiseid prioriteete.

Nagu vahehindamise käigus analüüsi, oli taaste- ja vastupidavusraha väga tõhus ELi ühiste prioriteetide toetamisel ning oluliste kauaoodatud struktuurireformide rakendamisel. Ambitsioonikate taaste- ja vastupidavuskavadega on soodustatud veenvaid edusamme kõigis kuues sambas, millele rahastu on rajatud, eelkõige rohe- ja digipöörde ning sotsiaal-majandusliku ühtekuuluvuse vallas.

Kuid see tegevus ei ole veel kaugeltki lõppenud. Parim viis rahastu kõige tulemuslikumaks kasutamiseks on aidata liikmesriikidel oma kohustusi 2026. aastaks täielikult täita. See on meie ühine vastutus ja oluline eesseev väljakutse nii liikmesriikidele kui ka komisjonile. Seega teen oma ametisse kinnitamise korral juhtiva asepresidendina koostööd majanduse ja tootlikkuse volinikuga, et liikmesriigid saaksid viia ellu taaste- ja vastupidavuskavasdes sätestatud kokkulepitud reformid ja investeeringud 2026. aasta kulude tähtjaks, nagu on märgitud minu missioonikirjas. Eesmärk praegu ja edaspidigi on saavutada kulukohustuste täielik täitmine ning seega ka taaste- ja vastupidavusrahaerandust vahendite täielik väljamaksmine.

Oluline on mees pidada, et taaste- ja vastupidavusrahaerandust loodi selgete eeskirjade ja tugeva tulemuspõhise raamistikuga. Taaste- ja vastupidavusrahaerandust saadav rahastus on seotud tulemustega. Liikmesriikide edusamme reformide ja investeeringute rakendamisel mõõdetakse vahe-eesmärkide ja sihtidega, mis on asjakohaselt jaotatud kogu rahastamisvahendi kasutusaja peale, et jälgida rakendamist selgete lähtetasemetega ja saavutatavate eesmärkide alusel. Taaste- ja vastupidavusrahaerandust toetatakse neid edusamme, makstes välja vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamiseks seotud summad.

2026. aasta lõpptähtaja lähenedes hindab komisjon pidevalt, kas liikmesriigid täidavad oma kohustusi ning kas lõplikud vahe-eesmärgid ja sihid on selleks ajaks tõenäoliselt täidetud. Kui see nii ei ole, arutan kehtiva õigusraamistiku kohaselt asjaomaste liikmesriikidega, kuidas nende kavasad muuta ja tagada, et vahendid keskendataks sama ambitsioonikatele alternatiivsetele investeeringutele, mida on võimalik rahastu kasutusaja jooksul lõpule viia. Kui vaatamata nendele jõupingutustele leitakse, et mõned viimased vahe-eesmärgid või sihid pole ikka veel rahuldavalt täidetud, siis vastavat väljamakset ei tehta.

Järgmise viie aasta jooksul soovib komisjon olla investeeringutele keskenduv komisjon, nagu märkis ametisseastuv president von der Leyen poliitilistes suunistes. Komisjoni eelmisel ametiajal võttis Euroopa suuna ambitsioonika moderniseerimisprogrammi elluviimiseks. Taasterahastu „NextGenerationEU“ annab märkimisväärse tõuke investeeringutele, aidates teha kättesaadavaks rohe-, digi- ja sotsiaalpöördeks vajalikke rahalisi vahendeid. Taaste- ja vastupidavusrahaerandust abil oleme saanud teada, et kulutused peavad olema lihtsad ja paindlikud, kiired ja strateegilise suunitlusega. Samuti oleme õppinud, et vaja on parandada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sidusrühmade ja sotsiaalpartnerite kaasatust ning praegust auditi- ja kontrolliraamistikku. Need õppetunnid peaksid kajastuma meie tulevases rahastamispoliitikas.

Kuid Euroopa investeerimisvajadusi ei saa rahastada üksnes avaliku sektori vahenditest. Nagu on rõhutatud nii Draghi kui ka Letta aruandes, peab enamik neist investeeringutest tulema erasektorist. Kuigi avalikul sektoril on otsustav roll õigete raamtingimuste kehtestamisel, nt kapitaliturgu liidu kaudu, saab EL pakkuda erasektorile ka stiimuleid ja finantsvõimendust.

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni küsimus

10. Teie missioonikirjas rõhutatakse, et kõigile kodanikele tuleb tagada tegelik õigus jääda, toetades kogukondi selles, mida nad vajavad, eelkõige piirkondlike erinevuste vähendamise teel. Muu hulgas puudutab see tööhõive- ja sotsiaalpoliitikat, sealhulgas sotsiaalset kaasamist. Milliseid konkreetseid ettepanekuid ja meetmeid Te selle probleemi lahendamiseks ning kvaliteetsetele sotsiaal- ja tööhõiveteenustele juurdepääsu parandamiseks kavandate, ning kuidas aitavad taaste- ja vastupidavusrahaerandust kavand Teie arvates kaasa selle eesmärgi saavutamisele ja üldisemalt Euroopa sotsiaalõiguste samba tulemuslikule rakendamisele?

Võttes arvesse ELi lubadust edendada deinstitutionaliseerimist ja tagada puuetega inimestele, lastele ja teiste haavatavatele rühmadele võrdsete õigustega elu, kuidas kavatsete tagada, et ELi tulevane rahastamine ja ühtekuuluvuspoliitika toetavad tulemuslikult kogukonnapõhiseid teenuseid ja taskukohaseid eluasemelahendusi? Kuidas kavatsete selles valdkonnas volinikukandidaat Jørgenseniga koostööd teha?

Kui mind ametisse kinnitatakse, astun konkreetseid samme tagamaks, et piirkondlike erinevuste ületamine jääb ühtekuuluvuspoliitika keskseks prioriteediks. Püüan tagada, et kodanikel oleks tegelik õigus jääda oma kodukohta ja kogukonda, parandades juurdepääsu avalikele teenustele ja erasektori ettevõtmistele, kvaliteetsetele töökohtadele, haridusele ja oskustele, tervishoiule, transpordile ja digitaalsele ühenduvusele. See hõlmab investeeringute suunamist piirkondadesse, mis seisavad silmitsi majandusliku stagnatsiooni, rahvastikukao ja arengulõksudega, eelkõige neisse, mis on rohe- ja digipöördes maha jäänud. Teen tihedat koostööd kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, et tugevdada nende haldussuutlikkust vahendite tõhusaks haldamiseks, tagades, et arengustrateegiad on kohandatud nende konkreetsetele vajadustele.

Mis puutub ühtekuuluvuspoliitika sotsiaalsesse mõõtmesse, siis tuginen oma missioonikirjas seatud ambitsioonikate eesmärkide saavutamiseks jätkuvalt Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetele. Meil on juba olemas tugev alus praeguseks programmitöö perioodiks 2021–2027. Euroopa Sotsiaalfond+ aitab muuta sotsiaalteenused kättesaadavamaks ja kvaliteetsemaks kõigis ELi piirkondades, eelkõige haavatavate rühmade ja puuetega inimeste jaoks.

Tulevikku vaadates on ühtekuuluvuspoliitika tugev sotsiaalne mõõde hädavajalik, et tagada tegelik õigus kodukohta jääda. Teen selle saavutamiseks tihedat koostööd teiste volinikega, eelkõige inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutava juhtiva asepresidendiga. Samuti teen aktiivselt koostööd kriisivalmiduse ja -ohje volinikuga, kes vastutab ka võrdõiguslikkuse eest, et parandada puuetega inimeste ligipääsu ja teenuseid. Liit peaks jätkuvalt aitama kaasa sellele, et puuetega inimeste õigus iseseisvale elule ja kogukonda kaasamisele muutuks kohapeal reaalsuseks. Ka siin on ELi fondidel oluline roll deinstitutionaliseerimise toetamisel.

Tuginen ka taaste- ja vastupidavusrahastust saadud õppetundidele. See rahastu on olnud ülimalt oluline ELi sotsiaalmeetmete kavasse ja Euroopa sotsiaalõiguste sambasse panustamisel, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste valdkonnas. Rahastu raames on sotsiaalvaldkonda hõlmavate ja Euroopa sotsiaalõiguste sambasse panustavate meetmete osakaal suur, ulatudes ligi 163 miljardi euroni, mis moodustab üle 25% kogu taaste- ja vastupidavusvaldkonna rahalisest toetusest. Näiteks sisaldavad peaaegu kõik riiklikud kavad meetmeid tervishoiusüsteemide tugevdamiseks ning oskuste, hariduse ja koolituse edendamiseks. Enamik riiklikke kavasid hõlmab ka aktiivset tööturupoliitikat ja riiklike tööturuasutuste tõhustamise meetmeid. Enamik riiklikke taaste- ja vastupidavuskavasid sisaldab ka meetmeid, mille eesmärk on parandada sotsiaalkaitset ja -teenuseid ning toetada sotsiaaleluasemeid.

Lisaks on eluaseme taskukohasus Euroopa kodanike jaoks oluline küsimus ja nad ootavad jõulist reageerimist. Ametisseastuv president von der Leyen kuulutas poliitilistes suunistes välja esimese Euroopa taskukohaste eluasemete kava. Kui mind ametisse kinnitatakse, teen tihedat koostööd energietika ja elamumajanduse volinikuga eluasemeprobleemidega seotud aspektides. Kooskõlas missioonikirjaga annan oma panuse uude Euroopa Bauhausi ja Euroopa taskukohaste eluasemete kavasse, süstides eelkõige likviidsust eluasemeturule ja tagades, et liikmesriikidel on võimalik kahekordistada kavandatud ühtekuuluvuspoliitika investeeringuid taskukohastesse eluasemetesse. Ühtekuuluvuspoliitika seisukohast on see töö tihedalt seotud kodanikele tegeliku kodukohta jäämise õiguse tagamisega.

Euroopa suurimaks energiatarbijaks oleva hoonefondi kvaliteet on meie kliima- ja energiaeesmärkide saavutamise ning elukalliduse vähendamise seisukohalt võtmetähtsusega. Renoveerimine on oluline võimalus muuta hooned energiatõhusamaks ja energiaalaselst vastupanuvõimelisemaks ning elamispinnad kättesaadavamaks, eelkõige linnapiirkondades. Kuigi renoveerimine nõuab eelinvesteeringuid, vähendab see energiatarbimist ja võib lahendada energiaostuvõimetuse algpõhjuseid, mis mõjutasid 2023. aastal 10,6% eurooplastest, kes ei suutnud oma kodu piisavalt soojana hoida. Energiaostuvõimetust käsitletakse ka ELi vaesusevastases strateegias, kaaludes struktuurimeetmeid, eelkõige eluasemete energiatõhusust ja taastuvenergia kättesaadavust.

Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond juba rahastavad taskukohaste eluasemete ehitamist ja renoveerimist, parandavad energiatõhusust ja toetavad linnaarengut. Nad jätkavad seda ka uuel perioodil koos muude vahenditega, näiteks taaste- ja vastupidavusrahastuga.

Transpordi- ja turismikomisjoni küsimus

11. Vastava missioonikirja kohaselt tegi president von der Leyen tulevasele ühtekuuluvuspoliitika ja reformide eest vastutavale juhtivale asepresidendile ülesandeks suunata säästva liikuvuse ja turismi valdkonnas tehtavat tööd, et ühendada Euroopa eri osi ja toetada edukat ühtset turgu. Sellega seoses on Teie ülesanne toetada tulevase kestliku transpordi ja turismi voliniku tööd. Kuidas kavatsete seda koostööd teha ja millised oleksid Teie strateegia ja prioriteedid transpordi ja turismi valdkonnas? Ühtekuuluvuspoliitika ja regionaalarengu eest vastutava juhtiva asepresidendina mõjutate ka transpordi- ja turismikomisjoni vastutusalasse kuuluva TEN-T võrgu väljakujundamist. Kuidas kavatsete tagada, et TEN-T võrgu rakendamist ELi ühtekuuluvuspoliitika raames piisavalt rahastatakse ja toetatakse? Kuna vastutate ka äärepoolseimate piirkondade, saarte, maapiirkondade ja linnade arengu eest, siis milline on Teie arvates transpordi roll sotsiaalse ühtekuuluvuse ja ühendumise vahendina ning kuidas kavatsete käsitleda nende piirkondade turismimajandust, et edendada vastupidavat, kestlikku ja konkurentsivõimelist turismisektorit?

Usun, et nii kestlik transport kui ka turism on Euroopa ühtekuuluvuse tugevdamiseks ja jõukuse suurendamiseks üliolulised. Ühendatus on ühtse turu nõuetekohase toimimise tagamiseks hädavajalik. Majandusliku ja sotsiaalse

arengu ning inimeste toimetuleku eelduseks on tagada, et kõigil kodanikel ja ettevõtetel, sõltumata nende asukohast, oleks juurdepääs usaldusväärsele ja taskukohasele transpordile, et tagada nende ühendus ülejäänud ELi ja kogu maailmaga.

Samal ajal on turismil oluline territoriaalne mõõde ja paljud ELi piirkonnad sõltuvad sellest suurel määral. Turismi kestliku arengu korral on see valdkond Euroopa piirkondade majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse liikumapanev jõud, eelkõige äärealadel ja maapiirkondades, kus see võib olla kohalike kogukondade peamine sissetuleku- ja elatusallikas.

Toetan tihedas koostöös kestliku transpordi ja turismi volinikuga jõupingutusi ELi poliitika vastavusse viimiseks piirkondlike vajadustega. See tagab, et lahendatakse iga piirkonna konkreetseid probleeme, edendades samal ajal majanduskasvu, sotsiaalset kaasatust ja keskkonnasäästlikkust. Koos kaasame ELi rahalisi vahendeid, et edendada mõlema sektori rohe- ja digipööret ning muuta need vastupanuvõimelisemaks ja tulevikukindlamaks. Tagame, et investeeringud kestlikku transpordi ja turismi tasakaalustavad majanduslikku, sotsiaalset, kultuurilist ja keskkonnaalast mõõdet, et võimaldada piirkondadel hõlpsalt integreeruda ühtsele turule ja vallandada oma majanduslik potentsiaal, toetades samal ajal ELi kliima- ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärke ning parandades keskkonna kvaliteeti. Lisaks olen veendunud, et transpordi kättesaadavamaks, ligipääsetavamaks ja taskukohasemaks muutmine mängib sotsiaalses integratsioonis, majandusarengus ja ühtekuuluvuses olulist rolli. Töötan selle nimel, et tagada kõigile eurooplastele laialdane juurdepääs taskukohastele transpordivõimalustele. Liikuvusvaesuse vastu võitlemist käsitletakse ka Euroopa vaesusevastase võitluse strateegias, mis on kehtestatud üldse esimest korda, mille elluviimise eest hakkab vastutama inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutav juhtiv asepresident ning millesse olen minagi rõõmuga valmis panustama.

Esiteks tahan tagada, et TEN-T võrgu rakendamine on edukas. Peamine eesmärk on TEN-T võrgu valmimine kokkulepitud tähtaegade jooksul ja ELi taristu muutmine looduskatastroofidele vastupidavamaks. Selleks tuleb keskenduda taristu arendamisel mahajäänud liikmesriikidele ja investeerida TEN-T siseriiklikesse lõikudesse, et need vastaksid ELi standarditele ja oleksid ühendatud piiriüleste lõikudega. Nendes investeeringutes seatakse esikohale kestlikud transpordivõimalused, tagades, et taristu arendamine aitab kaasa nii territoriaalsele ühtekuuluvusele kui ka keskkonnasäästlikkusele. Kui mind ametisse kinnitatakse, kavatsen jätkata tööd taskukohase ühenduvuse, liikuvuse ja elutähtsatele teenustele juurdepääsu võimaldamise nimel piirkondades, kus on halva kvaliteediga transpordisüsteemid, nagu maapiirkonnad, äärealad ning piiriülesed ja äärepoolseimad piirkonnad, ning edendada kestlikku liikuvust linnapiirkondades.

Teiseks püüan tagada, et turismil oleks rahastamisprogrammides õiglane koht, jättes samas piisavat paindlikkust. Turism saab ja peakski saama oma mitmekülsuse tõttu toetust erinevates poliitikavaldkondades. Eelkõige käsitlen turismiga seotud probleeme linnades, saartel ja äärepoolseimates piirkondades. Eesmärk on tugineda praegustele algatustele, et edendada kestliku linnaturismi mudeleid ning tegelda ühendatuse, kliimamuutuste mõju ja suure sõltuvusega seotud väljakutsetega, toetada majandusmudeli mitmekesistamist ja katsetada uusi lahendusi. Arendan edasi käimasolevat tööd tagamaks, et meie turismiettevõtetel ja kultuuriasutustel oleks lihtsam leida rahastamisvõimalusi nii riigi kui ka piirkonna tasandil.

Usun kindlalt, et investeerimisvõimaluste puhul tuleks järgida strateegilisi ja integreeritud lähenemisviise, et lahendada mõlema sektori probleeme, keskendudes lihtsustamisele ja võttes arvesse kohalike sidusrühmade vajadusi ning kaasates neid vajalike sekkumiste kindlaksmääramisse.

Transpordinvesteeringud tuleks kaasata terviklikku transpordiplaneerimisse, mis hõlmab olemasolevate ja kavandatud taristute mitmeliigilist kaardistamist, sealhulgas kestliku liikuvuse strateegiaid ja investeeringuid TEN-T võrkudesse, keskendudes TEN-T Euroopa transpordikoridoride töökavadele. See strateegia aitab piirkondi tõhusamalt ühendada suuremate transpordivõrkudega, mis aitab ka ühtset turgu välja kujundada ja majandusarengut edendada kooskõlas kestliku ja aruka liikuvuse strateegiaga.

Turismimeetmed tuleks lisada laiema territoriaalse arengu strateegiatesse. Sidudes turismiinvesteeringud kohalike arengukavade, aruka spetsialiseerumise strateegiate ja territoriaalse koostöö algatustega, saame tagada, et turism elavdab kohalikku majandust ning aitab kaasa sotsiaalsele ühtekuuluvusele ja keskkonnasäästlikkusele. See lähenemisviis on täpsemalt kindlaks määratud turismi üleminekujuhistes ja Euroopa turismi tegevuskavas 2030. Selle täielik rakendamine nõuab strateegilist lähenemist ELi tasandil, et kõik olemasolevad vahendid, alates rahastamisest kuni poliitikani, mobiliseeritaks sama eesmärgi saavutamiseks.

Kestlike transpordi- ja turismiökosüsteemide võtmerolli tugevdamine on äärmiselt oluline. Me kõik nägime COVID-19 pandeemia ajal, mis juhtub, kui turism puudub ja inimeste liikuvus on piiratud. Sellel oli laastav mõju

Euroopa majanduslikule ja sotsiaalsele struktuurile. Mõlemad sektorid on sellest ajast alates taastunud. Kui mind ametisse kinnitatakse, on minu ülesanne sellele taastumisele tugineda ning tagada, et see on kestlik ja õiglane. Eriti oluline on tagada, et ääre poolsed piirkonnad ei oleks mitte ainult hästi ühendatud, vaid et sealne transport jääks ka taskukohaseks. Ilma selleta on neil raske kestlikust turismist kasu saada.

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni küsimus

12. Kuidas järgiksite Euroopa Komisjoni juhtiva asepresidendina peadirektoraatide üldist eesmärki tegeleda maapiirkondade elukvaliteedi säilitamise ja parandamise probleemidega? Kuidas kavatsete vähendada linna- ja maapiirkondade vahelist lõhet, edendada taristute arendamist, toetada digiüleminekut, hõlbustada juurdepääsu teenustele ja muuta maapiirkonnad nii põllumajandustootjate kui ka ettevõtjate jaoks üldiselt atraktiivsemaks? Kuidas suhtute maaelupakti ja millisena näete selle edasist arengut? Kuidas kavatsete rahastamise valdkonnas tagada, et ELi rahalised vahendid ja poliitikameetmed oleksid maapiirkondade toetamisel üksteist täiendavad ning et teave oleks kohalikele sidusrühmadele kättesaadav?

Toetan täielikult ELi maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni eesmärke. Selles tulevikku suunatud dokumendis kirjeldatakse maapiirkondade elukvaliteedi parandamise ees seisvaid probleeme, aga ka võimalusi, milles tuleks kinni haarata. Kavatsen tagada maapiirkondi mõjutavate erinevate poliitikavaldkondade vahel kooskõlastatuse, eelkõige ühtekuuluvuspoliitika ja ühise põllumajanduspoliitika vahel, mis täiendavad Euroopa sotsiaalset, majanduslikku ja territoriaalset ühtekuuluvust ning muudavad sektori kestlikumaks. Oluline aspekt oleks tugevdada Euroopa Komisjoni seadusandlike ja muude kui seadusandlike algatuste maapiirkondadele avalduva mõju hindamist, nagu nõudis Euroopa Parlament põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni algatusel 13. detsembri 2022. aasta resolutsioonis. Kohustun korraldama volinike vahel vajaliku koostöö, tagamaks, et maapiirkondade majanduslik areng, konkurentsivõime, kestlikkus ja atraktiivsus integreeritakse tulevastes kavandamis- ja eelarvealastesse jõupingutustesse.

Juurdepääs teenustele, taristule, digitaalsele ühenduvusele ja oskustele on nurgakivid selleks, et muuta ettevõtlus nendes piirkondades atraktiivsemaks, alustades põllumajandus- ja toiduainetööstusest, millest on aastate jooksul saanud maapiirkondade tugisammas. Ent eelkõige ääre poolsed ja väherahvastatud maapiirkonnad kannatavad teenuste puudumise all. Peame tagama, et tervishoid, haridus ja sotsiaalteenused ei oleks luksuskaubad. Tuleks tagada, et need on üldsusele laialdaselt kättesaadavad, nagu on ette nähtud Euroopa sotsiaalõiguste sambas. Kui mind ametisse kinnitatakse, kohustun järgima ja tugevdama ELi maapiirkondade pikaajalise visiooni tegevuskava, kus kesksel kohal peaksid olema ettevõtete asutamine, olemasolevate ettevõtete toetamine, teenuste parandamine ja innovatsiooni, eelkõige digitaalse innovatsiooni toetamine. Peame viima riiklikud ja piirkondlikud poliitikameetmed kooskõlla ELi prioriteetide ja rahastamisvoogudega, et nende mõju oleks võimalikult suur. Seda on võimalik saavutada, soodustades maapiirkondade terviklike strateegiade rakendamist riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning tagades tervikliku planeerimise ja koostöö kõigi valitsustasandite vahel kooskõlas maapiirkondade arengu visiooniga. Hoolitsen selle eest, et luua dialoog maapiirkondade kogukondadega, eriti sealsete noortega. Maaelupakt on osutunud oluliseks koostööfoorumiks ja selles järgitakse linnade sidusrühmade vahelise suhtluse eeskujuga. Maaelupakti raames toimunud tegevus on aidanud teha maapiirkondi kuuldamaks, võimaldada võrgustike loomist ja julgustada maapiirkondadega seotud meetmete võtmist. Võttes arvesse maaelupakti edukat lähenemisviisi, jätkan selle toetamist ning vajaduse korral süvendamist ja parandamist.

ELi poliitika on tänapäeval varustatud mitmesuguste territoriaalsete vahendite ja muude poliitikavahenditega, mis on maaelu probleemide lahendamisel tõhusad, eelkõige tänu ÜPP teisele sambale, mis hõlmab selliseid programme nagu LEADER ja kogukonna juhitud kohalik areng, mis on tõestanud oma lisaväärtust, samuti arukad külad, aga ka integreeritud territoriaalse arengu strateegiad. Esimesel aastal pärast ametisse asumist teen kokkuvõtte olemasolevast olukorrast ja hindan, kuidas muuta praegused vahendid tõhusamaks, et toetada maakogukondi ja nende põllumajandustootjaid tootmismudelitega, mis ühendavad kõige paremini kestlikkuse kolme tasandit – sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnaalast.

Ühtekuuluvuspoliitika pakub maapiirkondadele ka ulatuslikku toetust, eelkõige integreeritud territoriaalsete sekkumiste kaudu, sealhulgas meetmetega, mille eesmärk on tugevdada linna- ja maapiirkondade vastastikust mõju kestliku linnaarengu kontekstis. Maapiirkonnad saavad kasu ka toetustest väikestele linnapiirkondadele, mis toimivad maapiirkondade tugipunktide ning taristu- ja teeninduskeskustena.

Sõltumata järgmisest ELi fondide ülesehitusest, mille üle otsustamine on veel ees, peame tagama, et maapiirkondade elanike vajadused oleksid selgelt kindlaks määratud ja nõuetekohaselt arvesse võetud ning et need oleksid eri poliitikavaldkondade keskmes. Vaja on hinnata, kuidas maakogukondade jaoks meetmeid kavandatakse. Sellega seoses on väga oluline, et tulevastes ELi fondides ja poliitikavaldkondades oleksid

maapiirkondade jaoks konkreetsed eesmärgid ja näitajad. Sellele aitab kaasa hiljuti loodud maapiirkondade vaatluskeskuse tugevdamine. Oluline on tagada tõhusad vahendid, mis võimaldavad kohalikel ja maapiirkondade sidusrühmadel, alustades põllumajandustootjatest ja põllumajanduslike toiduainete tootjatest, olla protsessi täielikult kaasatud. Minu prioriteet on suurendada nende suutlikkust ELi rahastamisele juurdepääsuks ning teavitada neid olemasolevatest võimalustest võrgustikutegevuse ja selliste algatuste kaudu nagu ELi rahastamisvõimalusi käsitlev maaelu arengu töövahend.

Kalanduskomisjoni küsimus

13. Kuidas muudaksite kalandussektori ülemaailmsel turul vastupidavamaks, kestlikumaks ja konkurentsivõimelisemaks, aitaksite kaasa põlvkondade vahetusele ning toetaksite rannikukogukondi ja äärepoolseimaid piirkondi, tagades samal ajal nende piirkondade ühtekuuluvuse ja kooskõla Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega?

Kalanduse tulevik, nii majanduslikult kui ka noorte jaoks atraktiivse sektorina, sõltub ookeanide heast seisundist, rikkalikest kalavarudest ning pühendumisest ohutusele ja innovatsioonile. Õige tasakaalu leidmine kalavarude majandamise, merekeskkonna kaitsmise ja kalanduse tulevikku investeerimise vahel on kalandussektori, eelkõige väikesemahulise kalalaevastiku pikaajalise elujõulisuse tagamisel keskse tähtsusega.

Kui mind ametisse kinnitatakse, toetan kalanduse ja ookeanide volinikku tema tööülesannetes.

Vastupanuvõime suurendamiseks tuleks nii ühtekuuluvuspoliitika fondide kui ka Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi (EMKVF) raames jätkata innovatsiooni ja moderniseerimisse tehtavate investeeringute prioriseerimist praeguses õigusraamistikus. EMKVFi kaudu toetame edaspidigi rohe- ja digipööret, otsides tasakaalu kalavarude vajaliku kaitse ja sektori vastupanuvõime tugevdamise vahel. Nii ühtekuuluvuspoliitika fondid kui ka EMKVF on kesksed selleks, et lahendada ainulaadseid probleeme, millega seisavad silmitsi ELi rannikualad alates Vahemerepiirkonnast kuni Atlandi ookeani rannikuni ja äärepoolseimad piirkonnad, mis on sageli kalandusest väga sõltuvad. Need piirkonnad on majanduslike kõikumiste ja keskkonnamuutuste suhtes haavatavamad, mistõttu on oluline pakkuda sihipärast toetust, et tagada nende vastupanuvõime, töötades välja lahendusi, mis tagavad samaväärsed tootmisstandardid kolmandate riikide kaubanduspartneritega. Seame jätkuvalt prioriteediks taristu arendamise rahastamise nendes piirkondades, et parandada ühenduvust ja juurdepääsu turgudele. Lisaks toetame kalandussektorit ning selle süsinikuheite vähendamist ja digipööret, aga ka kestlikku vesiviljelust ja uusi tärkavaid sinise majanduse sektoreid, et võimaldada rannikukogukondadel saada kasu mitmekesisest majandusest. Kui mind ametisse kinnitatakse, pööran erilist tähelepanu äärepoolseimate piirkondade sotsiaalsete ja majanduslike erinevuste käsitlemisele. Nii ühtekuuluvuspoliitika fondid kui ka EMKVF võivad aidata edendada kaasatust, pakkudes sihtotstarbelist rahalist abi väikesemahulise kalapüügiga tegelevatele kaluritele ja edendades sotsiaalse innovatsiooni projekte, millega integreeritakse kalandus, eelkõige väikesemahuline kalapüük laiematesse piirkondlikesse arengustrateegiasse.

Toetan kalanduse ja ookeanide volinikku igati selles, et töötada välja selge visioon vastupanuvõimelisest, kestlikust ja konkurentsivõimelisest kalandussektorist 2040. aasta perspektiivis, võtta kasutusele terviklik, tulevikku suunatud ja ambitsioonikas ookeanistrateegia Euroopa ookeanide pakti kaudu ning edendada liidu prioriteeti tagada ELile ja kolmandatele riikidele võrdsed tingimused.